

Het Waasse Bieke

Wase Imkersbond

Volgende editie enkel voor betaalde lidgelden 2018

Driemaandelijks tijdschrift- 38ste jaargang- januari, februari, maart 2018 - editie 174

V.u. en afzender Smet Geert, Droogveldstraat 201, 2880 Mariekerke

Afgiftekantoor 9100 St-Niklaas 1 P802138

Agenda WIB 2018 januari, februari, maart

Datum & tijdstip	Activiteit	Locatie
Zaterdag 20 januari 09.00u	Waswafeldag	Bioklas Hof ter Saksen
Donderdag 8 februari 20u	Lentevergadering Wat ligt er op mijn varroaschuif na de winter?	Huize Steenstraete Nieuwstraat 86 9100 Sint-Niklaas
Zondag 11 maart 14u	Plantenruilbeurs	Kasteel Wippegem
Zondag 4 maart 9.30u	Bedrijfsmethode Paul Beullens: grote honingoogst en varroabestrijding combineren	Hof ter Saksen Haasdonkbaan 101, 9120 Beveren-Waas
Donderdag 12 april 20u	Reizen met bijen: “Voorbereiding op het reizen naar koolzaad en andere drachten”	Huize Steenstraete Nieuwstraat 86 9100 Sint-Niklaas

Vergaderzaal

Gebroeders Van Raemdonckkring
Huize Steenstraete, Nieuwstraat 86, 9100 Sint-Niklaas

Leden die over een **e-mailadres** beschikken en dit nog niet kenbaar hebben gemaakt aan de WIB vragen wij dringend dit te doen voor een snelle communicatie indien nodig.

Stuur een mail naar admin@waseimkersbond.be of smetgeert@gmail.com

Inhoudstafel

Overlijden Alfons De Cock	4
Bijenliteratuur	5
Hebben bijen favoriete kleuren?	6
Waswafeldag 2018	10
Hoornaars en wespen	11
Verslag Ambrosiusfeest	14
Verslag ambachtenmarkt Belsele	14
Wilde bijen, een enorme diversiteit	15
Verslag honingkeuring	16
Nieuwe bedrijgingen voor de Europese honingbij	18
Overzicht plantacties	20
Bijen in de problemen: wij doen er iets aan!	21
Vogel	22
Plant-it	23
Voorstelling Paul Beullens	23
Invasieve planten als potentiële voedselbron	24

Wenst u te reageren of heeft u een prangende vraag of mededeling?

admin@waseimkersbond.be

Overlijden Alfons De Cock

Alfons De Cock

14 januari 1933 - 29 november 2017

Ons dierbaar lid Alfons De Cock is afgelopen week gestorven. De man werd 84 jaar en was veelvuldig op onze vergaderingen aanwezig. Hij bleek altijd een goedlachse persoon die dikwijls een discussie in gang zette.

Vooral een vurige verdediger van de landbouwer-imker. Een man die moest schipperen tussen bloembemesters of maïs, pesticiden en het overleven van de bijen.

Op 29 november om 11u werd de man en landbouwer in hart en nieren begraven in Stekene.

We wensen hem en zijn familie alle sterkte toe. Hierbij een uittreksel van de doods aankondiging.

Liefdevol aandenken aan

Alfons De Cock

echtgenoot van
Simonne De Pagie

geboren te Stekene op 14 januari 1933
en overleden te Sint-Niklaas in AZ Nikolaas
op woensdag 29 november 2017.

Gesterkt door het gebed van de H. Kerk.

Ere voorzitter ABS Waasland-Noord
Gewezen voorzitter Milieuraad Stekene

Als in een droom zie ik je,
ik zie je rijden door de dreef.
Met die oude kar,
boerenpaard voorop.
Eén been op de dissel,
het ander schommelt ritmisch mee.
Je kijkt in het rond en ziet
hoe alles groeit en bloeit.
Je ziet hoe iedereen geniet,
grasspriet in de mond.

Het is een mooie dag,
daar ga je dan,
steeds verder weg van ons...
Vaarwel !

Bijenliteratuur

Samenvatting:

Een allesomvattend boek over de bij: Hoelang vliegen er al bijen rond op aarde? Welke soorten bijen bestaan er en wat is hun functie? Hoe ziet een bijenkorf er vanbinnen uit? Hoe communiceren bijen? Welke rol speelden bijen in de geschiedenis? Wat doet een imker? Hoe wordt honing gemaakt?

Recensie Olivier:

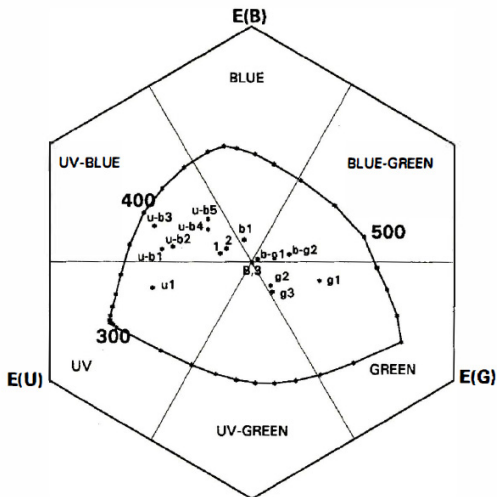
Op het eerste zicht lijkt het een boek gemaakt voor kinderen en dat is het wellicht ook. Net daarom is het een aanrader. De eenvoudige, maar bijzonder mooie illustraties spreken boekdelen en de tekst, die is eenvoudig begrijpbaar. Een boek dat zeker de moeite loont om mee te nemen op educatieve evenementen. Alleen voor de illustraties is het al de moeite waard het aan te kopen.

Auteur:	Piotr Socha
Soort:	Met illustraties
Taal:	Nederlands
Aantal pagina's:	80
Afmetingen:	380x290
Gewicht:	945,00 gram
Druk:	1
ISBN10:	9401433593
ISBN13:	9789401433594

Hebben bijen favoriete kleuren?

1) Honingbijen

De gebruikte kleurstimuli in het kleurhexagon van de honingbij

Naïeve bijen, dat wil zeggen bijen die pas geboren zijn, vertrouwen op hun instinct om hun eerste bloemen te bezoeken. Zonder enige vorm van instructies gaan ze op zoek naar bloemen om nectar en pollen te verzamelen. Charles Darwin speelde meer als honderd jaar geleden al met het idee van aangeboren voorkeuren die bestuivers in staat zouden stellen een potentiële voedselbron te vinden zonder enige ervaring. Het bestaan van vast bepaalde zintuiglijke signalen is echter moeilijk te bewijzen omdat de ervaring en motivatie van de individuele foerageersters goed gecontroleerd moeten worden.

Om te ontdekken of Charles Darwin gelijk had werd een experiment opgezet met bloemen-naïeve foerageersters. In een met nylon bedekte vliegkooi van 3x5x1.9m werd in de hoek van de kooi een kleine bijenkast met vijf ramen geplaatst. De kolonie werd in twee gedeeld waarbij drie ramen met de koningin vrije toegang hadden en voedsel konden verzamelen. De andere twee ramen werden door middel van een blokraam uit metalen draden van de vliegopening gescheiden. Die bijen hadden dus geen enkele ervaring met bloemen of foerageren.

Eerste experimenten toonden aan dat in geen enkel geval bloemen-naïeve foerageersters gekleurde - maar niet geurende - schijven bezochten. Wanneer deze werden gepresenteerd, negeerden bijen ze en was het onmogelijk hen zonder voorgaande training met bepaalde kleuren te stimuleren. Geur speelt dus een belangrijke rol.

Gemerkte bijen werden getraind om in een doos te vliegen waarin ze werden beloond met een geurende suikeroplossing. In de doos was het donker en stond een potje met de oplossing. Om ze dit aan te leren werd het potje voor de kastingang geplaatst waarna

Hebben bijen favoriete kleuren?

het naar de doos verhuisde. De bijen vlogen naar de kast om de suikeroplossing te stockeren waarna ze veelvuldig naar de doos terugkeerden. Vervolgens werd een glazen koepel over de doos geplaatst zodat de bijen de toegang werd ontzegd. Tegelijkertijd stond er een nieuwe testdoos in de vliegkooi die langs de bovenzijde 12 openingen had, elk bedekt met een uniek kleurstimulus. In de testdoos stond eveneens een potje met dezelfde geurende suikeroplossing. Men verwachtte dat de foerageersters, getraind op die specifieke suikeroplossing via openingen aan de bovenzijde actief op zoek zouden gaan naar de voedselbron. De locatie van de verschillende kleurstimuli werden willekeurig van plaats veranderd tussen de verschillende tests en er werden steeds nieuwe kleurplaten gebruikt om invloed van foerageerferomonen (voetafdrukken) te vermijden. Landingen op een specifieke kleur werden via observatie genoteerd.

De resultaten van het onderzoek toonden aan dat bijen initieel een voorkeur hebben voor bijen UV-blauw en groen. Wanneer de bijen getraind werden om eerst op een andere kleur te vliegen leerden ze hun initiële voorkeurkleuren opnieuw zeer snel.

Punten op het bijenkleurhexagon informeren ons hoe bijen het object zullen waarnemen door hun photoreceptoren en door verdere verwerking van de receptorsignalen in het centrale zenuwstelsel. Elke photoreceptor kan licht met een bepaalde golflengte absorberen. Net zoals mensen hebben bijen drie photoreceptoren in de ogen en kunnen ze kleuren zien gebaseerd op een combinatie van die drie hoofdkleuren. De receptoren van mensen kunnen 100% rode, 100% blauwe en 100% groene golflengte absorberen terwijl bijen hun kleuren baseren op 100% UV, 100% blauw en 100% groen. Door het ontbreken van de 100% rode kleurreceptor kunnen bijen de kleur rood niet waarnemen. Ze kunnen echter wel roodachtige golflengtes zoals geel en oranje zien want de 100% groene photoreceptor absorbeert ook licht van nabijgelegen golflengtes in een lager percentage. Dat gebeurt onder andere met golflengtes die overeenkomen met de kleur geel en oranje. De rode kleurreceptor hoeft dus niet aanwezig te zijn om roodachtige, maar geen rode tinten te zien. Bijenpaars is dan weer een kleur die de mens niet kan waarnemen omdat ze een combinatie is van UV golflengte en gele golflengte.

Elk object, zoals bijvoorbeeld een bloem, wordt gecategoriseerd in een van de zes bijenkleuren die gedefinieerd worden door het kleurhexagon. Naast blauw, groen en UV zijn er ook drie tussenkleuren: UV-blauw, blauwgroen en UV-groen. De waarneming van die tussenkleuren is afhankelijk van welke photoreceptor het meest wordt gestimuleerd.

Hebben bijen favoriete kleuren?

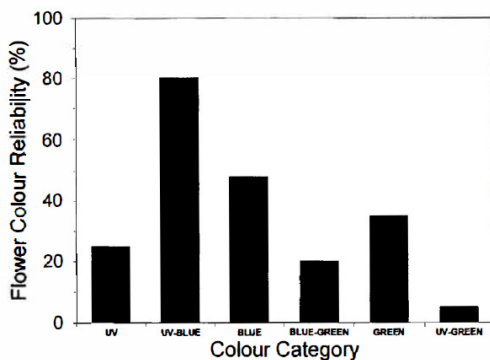
Mensen	Honingbijen
Rood	Zwart
Geel	Geelgroen
Oranje	Geelgroen
Groen	Groen
Blauw	Blauw + UVblauw
Violet	Blauw + UV
Paars	Blauw
Wit	Blauwgroen
Zwart	zwart

Op die manier worden kleuren bijen-blauw bestempeld als ze de blauwe photoreceptor intenser stimuleren dan de groene of ultraviolette. De kleuren in het hexagon zijn de kleuren hoe bijen ze waarnemen, vandaar dat er ook dikwijls de term bijenblauw of bijengroen wordt gebruikt. Dit is niet hoe mensen bloemkleuren waarnemen.

Bijenkleur VS mensenkleur

Om te zien of deze kleurvoorkeuren gerelateerd zijn aan een bepaalde correlatie tussen bloemkleur en nectarbeloning in het veld werden de kleuren van 154 bloemen in een natuurreservaat in Berlijn gemeten. De bloemen werden in 6 kleurcategorieën verdeeld (zie grafiek). Binnen elke categorie werd een onderverdeling gemaakt tussen bloemen met een hoge en een lage nectarbeloning. Door het aantal bloemen met een hoge nectarbeloning per kleurcategorie uit te drukken in percent bekwam men een bloemkleur betrouwbaarheidscijfer. UV-blauw, blauw en groen bleken de drie meest betrouwbare kleurcategorieën te zijn.

M. Giurfa et al.: Colour preferences of honeybees

Betrouwbaarheidsfactor per bloemkleur

Door de resultaten van beide studies aan elkaar te koppelen kon men voor het eerst een ecologische interpretatie geven waarom bijen bepaalde kleurvoorkeuren hebben. Het is duidelijk dat de meest betrouwbare kleurcategorieën wat nectarbeloning betreft in

dezelfde lijn liggen als bijen hun initiale kleurvoorkeuren. Dit betekent dat honingbijen tijdens hun eerste zoektocht zonder enige ervaring een onderscheid kunnen maken tussen potentieel interessante en niet interessante voedselbronnen.

In onderstaande tabel is duidelijk te zien dat UV-blauwe bloemen, dus violet voor de mens, meer nectar produceren.

Table 2. Nectar sugar production rates for plant species flowering, near Würzburg, during the period of bumblebee colony foraging performance experiments.

flower species	bee-subjective colour	nectar production (µg/24 hours)			
<i>Papaver dubium</i> L.	uv	0	<i>Lychnis flos-cuculi</i> L.	b	529
<i>Papaver rhoeas</i> L.	uv	0	<i>Medicago sativa</i> L.	b	408
<i>Papaver somniferum</i> L.	uv	0	<i>Pinguicula vulgaris</i> L.	b	0
<i>Anagallis arvensis</i> L.	uv-b	0	<i>Prunella vulgaris</i> L.	b	332
<i>Campanula glomerata</i> L.	uv-b	156	<i>Salvia nemorosa</i> L.	b	318
<i>Campanula patula</i> L.	uv-b	75	<i>Silene dioica</i> (L.) Clairv.	b	714
<i>Cynoglossum officinale</i> L.	uv-b	1358	<i>Stachys palustris</i> L.	b	1384
<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Hunt & Summerh.	uv-b	0	<i>Stachys sylvatica</i> L.	b	898
<i>Echium vulgare</i> L.	uv-b	1537	<i>Symphytum officinale</i> L.	b	1061
<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	uv-b	11312	<i>Syringa vulgaris</i> L.	b	500
<i>Lunaria rediviva</i> L.	uv-b	97	<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	b	221
<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	uv-b	0	<i>Thymus pulegioides</i> L.	b	87
<i>Lythrum salicaria</i> L.	uv-b	794	<i>Trifolium pratense</i> L.	b	400
<i>Onobrychis vicifolia</i> Scop.	uv-b	58	<i>Vicia cracca</i> L.	b	723
<i>Salvia pratensis</i> L.	uv-b	466	<i>Vinca minor</i> L.	b	546
<i>Salvia verticillata</i> L.	uv-b	520	<i>Viola canina</i> L.	b	97
<i>Vinca minor</i> L.	uv-b	731	<i>Cardamine pratensis</i> L.	b-g	745
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	b	505	<i>Centaurea jacea</i> L.	b-g	187
<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull	b	202	<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.	b-g	0
<i>Epilobium angustifolium</i> L.	b	2332	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.	b-g	141
<i>Epilobium hirsutum</i> L.	b	240	<i>Lamium album</i> L.	b-g	467
<i>Geranium robertianum</i> L.	b	811	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	b-g	1736
<i>Glechoma hederacea</i> L.	b	160			
<i>Lamium maculatum</i> L.	b	267			
<i>Lamium purpureum</i> L.	b	114			

Bron: Raine NE, Chittka L (2007) The Adaptive Significance of Sensory Bias in a Foraging Context: Floral Colour Preferences in the Bumblebee *Bombus terrestris*. PLoS ONE 2(6): e556. doi:10.1371/journal.pone.0000556

Bron: Giurfa, M., Núñez, J., Chittka, L. et al. J Comp Physiol A (1995) 177: 247. <https://doi.org/10.1007/BF00192415>

Groetjes, Olivier

Waswafeldag 2018

Waswafel is een dun plaatje bijenwas dat in de kaders van de bijenkast vastgemaakt wordt en waarop de honingbijen hun wasraat uitbouwen. De imkers werden in 2016 in de bijenhandel geconfronteerd met enkele loten waswafel die gemengd waren met vreemde bestanddelen.

De gevolgen voor de bijenvolken waren zeer negatief op vlak van broedaanzet en bijgevolg voor de overlevingskansen. De WIB geeft daarom aan de imkers de kans om hun eigen zuivere bijenwas om te smelten tot waswafel voor eigen gebruik.

We gaan om 9u van start in de Bioklas (aan de Orangerie) op Hof Ter Saksen. Ingang via de Zandstraat, Haasdonk. De activiteit is ook te bezichtigen door geïnteresseerden.

Voorwaarden

- **Kostprijs:** we beperken de hoeveelheden (max. 5 kg/persoon) omdat we anders nooit iedereen aan bod kunnen laten komen. Tegelijk vragen we een vergoeding van 5 EUR de kilo voor het gebruik van de waswafeltoestellen en drank & spijs tijdens het proces.
- **Geen bijenwas?** Leden kunnen bij de bestuursleden zuivere was bekomen mits de betaling van een vergoeding van 11 EUR/kg. Ter vergelijking : u beschikt dan over zuivere bijenwas die wordt gegoten aan een voordeeltarief ten opzichte van de winkelprijs (17 EUR/kilo).

Afspraken

- Breng (indien mogelijk) zelf nog een nylonkous mee (om laatste onzuiverheden te verwijderen)
- Eigen pot is ook altijd welkom om tijdelijke stockage (na smeltproces) mogelijk te maken. Er zijn evenwel een aantal geëmailleerde emmers voorzien.
- We duimen dat we geen problemen hebben met de elektriciteit. Het kan zijn dat het urschema uitloopt (we hopen dit niet). Wie vroeger komt kan altijd een handje toesteken in het smeltproces.
- U geeft vooraf op wanneer u geïnteresseerd bent in onze waswafeldag via smetgeert@gmail.com
- U krijgt een uur toegewezen van aanwezigheid
- De activiteit stopt om 15u waardoor we tegen 16u alles opgeruimd hebben

Hoornaars en wespen

In Poperinge (West-Vlaanderen) is deze week voor het eerst een nest ontdekt van de Aziatische hoornaar, een uitheemse wespensoort die vooral onze honingbijen bedreigt. Intussen is het nest vernietigd door specialisten, maar heel wat koninginnen bleken al uitgevlogen. Wellicht zal deze Aziatische wespensoort zich nu definitief in ons land vestigen. Voor de mens is er echter geen reden tot paniek.

Begin oktober werd er in en rond Wevelgem nog intensief gespeurd naar nesten, nadat daar een exemplaar van de invasieve soort werd gespot. Eind oktober werd telkens een enkele wesp aangetroffen in respectievelijk Waregem en Koksijde. Zoektochten leverden toen geen nesten op. Eerder deze week was het wel raak, onder een carport in Poperinge.

Het nest had een diameter van 30 cm. Doordat het nest zo laat gevonden werd, zijn wellicht al honderden koninginnen uitgevlogen. Die verbergen zich in een goed geïsoleerde schuilplaats: onder schors, in de bodem of in plantenpotten. Na de winter bouwen ze een eigen nest en kolonie uit. De Aziatische hoornaar kwam via een Chinese bonsai-kwekerij Europa binnen in Frankrijk in 2004 en heeft zich sindsdien verspreid over Spanje, Portugal, Italië, Duitsland, Groot-Brittannië, Nederland en dus ook België.

Slecht nieuws voor de natuur

Voor de natuur is dit erg slecht nieuws, want de uitheemse Aziatische hoornaar heeft zich gespecialiseerd in het vangen van honingbijen, vliegen, sprinkhanen, vlinders en gewone wespen. Tot 60% van de prooien bestaan uit wespen en vliegen. Het aandeel honingbijen stijgt in stedelijke omgeving, waar vaak meer imkers actief zijn, tot 60%. Bij het jagen op honingbijen vliegt de wesp met gestrekte poten heen en weer voor de bijenkast en wacht op terugkerende bijen die uit de lucht worden geplukt. Ze kunnen soms ook bijenkasten binnendringen en richten er dan heel wat schade aan. Aziatische hoornaars zijn in staat om in enkele uren 30% van een bijenkolonie uit te roeien. Door dit specifieke gedrag vormen ze een potentiële bedreiging voor honingbijen, die in onze contreien al erg te lijden hebben onder pesticidengebruik en het verdwijnen van bloeiende planten in ons landschap.

Paniek voor monsterwespen onnodig

Voor de mens is het een wesp zoals de andere: een steek is zelfs minder pijnlijk dan die van een honingbij. Voorlopig is er dan ook nog geen reden voor paniek en is de kans erg

Hoornaars en wespen

klein dat je er zelf een spot. Na paniekberichten in de media, meldden heel wat mensen via www.waarnemingen.be dat ze een Aziatische hoornaar hadden doodgemept. Jammer genoeg ging het telkens om de volstrekt onschadelijke en nuttige Europese hoornaar. Zo zie je het verschil. Toch blijft het uitkijken voor deze soort. Een goede opvolging van de opmars is dan ook belangrijk.

Wat kunnen we doen?

Om de impact op de inheemse natuur te beperken, is het zinvol om de nesten van deze Aziatische soort te laten vernietigen. Voor deze soort bestaat er ook een Europese bestrijdingsplicht. Hiervoor werkt Natuurpunt samen met ANB, INBO en Honeybee Valley (UGent). Het is verboden om de soort te importeren of in het wild los te laten.

De bestrijding laat je best over aan professionelen. Zelf nesten behandelen of verwijderen kan gevaarlijk zijn. De soort kan zeer agressief uit de hoek komen wanneer het nest bedreigd wordt. En uiteraard moet je eerst helemaal zeker zijn dat je wel met een Aziatische hoornaar te maken hebt. Door het vallen van de bladeren zijn nesten in boomtoppen nu beter zichtbaar. Vooral in Zuid-West-Vlaanderen en in de streek rond Oudenaarde is het uitkijken geblazen.

Heb je een nest gevonden, contacteer dan Dries Laget van Honeybee Valley via dries.laget@ugent.be.

Lees meer over de Aziatische hoornaar

Tekst: Jens D'Haeseleer, Natuurpunt Studie

Groetjes, Olivier

Hoornaars en wesp

Aziatische hoornaar

Europese hoornaar

Aziatische hoornaars vs. Europese hoornaar - Foto: Dries Laget & Danel Solabarrieta

Duitse wesp

Aziatische hoornaar

Aziatische hoornaars vs. Europese hoornaar - Foto: Dries Laget & Danel Solabarrieta

Verslag Ambrosiusfeest

Lekker eten - foto Olivier Foubert

Een heel gezellig feest! - foto Olivier Foubert

Zoals hop bij het bier hoort, hoort de heilige Ambrosius bij de imkers. Reden genoeg dus om onze patroonheilige elk jaar eens te vieren! Guido zorgde weer voor een uitermate lekker Breugel maal voor alle aanwezigen. Zo konden we met een goed gevuld buikje gezellig bijpraten over het afgelopen bijenjaar. Ook werd er door het bestuur even vooruit gekeken naar wat 2018 ons zoal te bieden heeft. Het belooft weer een schoon en boeiend jaar te worden!

Groetjes, Tim

Verslag ambachtenmarkt Belsele

Het is intussen een traditie geworden dat wij met de WIB op 11 november aanwezig zijn op de jaarmarkt te Belsele. Ook dit jaar was dat niet anders. Door de natte en gure weersomstandigheden was de opkomst eerder aan de lage kant. Maar degenen die niet bang waren van wat regen werden beloond. Ze konden aan onze stand uitgebreid honing proeven, smaken vergelijken en de honing nadien eventueel ook kopen. Uiteraard verkochten we naar gewoonte ook bloemenzaden, bijenwas, zalfjes, kaarsen enzovoort. We kregen zelfs complimenten over onze mooie stand van imkers uit andere verenigingen! We zullen het volgend jaar proberen minstens even goed te doen!

Verlag ambachtenmarkt Belsele

Veel volk van het bestuur - foto Paul van Steirteghem *Honing viel in de smaak- foto Paul van Steirteghem*

Groetjes, Tim

Wilde bijen, een enorme diversiteit

Grote klokjesbij mannetje slapend op Kaasjeskruid *Maskerbijtje op voederwikke*

De naamgeving van wilde bijen spreekt soms tot de verbeelding. Neem nu de paardenbloemzandbij die stuifmeel verzamelt op paardenbloem. Jammer genoeg is het niet altijd zo evident. De grote klokjesbij bijvoorbeeld, die verzamelt stuifmeel op klokjes

Wilde bijen, een enorme diversiteit

maar slaapt dan weer graag in bloemen van Kaasjeskruid. Zo hebben maskerbijen niet altijd een maskertje en hebben meidoornzandbijen geen specifieke voorkeur voor meidoorn. Wisten jullie trouwens dat eiken uitbundig kunnen bloemen en dat ook honingbijen er stuifmeel op verzamelen?

Paardenbloemzandbij vrouwtje op paardenbloem

Vrouwtje meidoornzandbij op eikenbloem

Groetjes, Olivier

Verslag honingkeuring

Met een biertje erbij - foto Luc Lenaerts

Keuring - foto Paul van Steirteghem

Verslag honingkeuring

Wellicht door de verwarring over het tijdstip en de late periode in het bijenseizoen lieten slechts 8 imkers hun honing keuren door de aanwezigen. Als bestuur hadden we er wat centen tegenaan gegooid met prijzengeld. Met 13 verschillende potten honing konden de aanwezigen van al dat lekkers en de verschillende potten proeven. Tom bracht zelfs zijn vrouw mee die verzot is op de honing.

Een aantal weetjes over de potten.

De honingkeuring is ook een middel om aan te tonen dat de vochtthuishouding in de pot ok zit. Bij een te hoge vochtigheid (gemeten via een refractometer) gaat de honing immers snel gisten en dan kan je de bewaardatum van 2 jaar in de prullenmand gooien. Die honing zou in principe niet mogen verkocht worden. Hoor het allemaal nog eens na op het Radio2 programma De Inspecteur: <https://radio2.be/de-inspecteur/honing-bederft-nooit-klopt-dat-ja>

René bracht een pot mee die slechts een vochtgehalte had van 16,5% (zijn oudste). Het hoogste vochtgehalte (21%) was een pot die op 08/09/2017 werd uitgeslingerd. Hoe later op het bijenseizoen hoe minder de bijen de vochtigheid uit hun honing kunnen dampen. De meeste potten schommelden tussen de 19 à 20% vochtgehalte wat nog in lijn van het toegelaten is.

De jury onder leiding van Olivier beoordeelde het uitzicht van de pot, de vuiltjes die erin zitten, schuim en luchtblaasje en konden strafpunten toebedelen.

Er waren 4 potten die geen strafpunten kregen en twee potten met veel strafpunten voor deze oneffenheden. Een imker kan zorgen voor de zuiverheid van de binnenkant van het deksel (niet zo vol laten lopen) en vuiltjes in de honing. Een tip voor het vermijden van luchtblaasjes is een nacht laten rusten zonder deksel, maar wel overdekt met keukenpapier. Een volle tafel 's nachts en 's morgens de deksels erop. Zo vermijd je trouwens vuil aan de deksels bij het wegplaatsen van de honing in de kelder. Hierdoor wordt de honing in onze imkerij bij voorkeur ingepot in de vooravond en 's morgens in de kelder weggeplaatst. De honing wordt bij ons ook lang geroerd met een spatel.

Leden en hun familie konden ook strafpunten geven, maar dan wel op het vlak van de hardheid en de vorm van de honing (proef je kristallen) of hardheid : kan je het smeren.

Verslag honingkeuring

Ze konden ook elk drie kruisjes geven voor de lekkerste honing. Buiten 1 pot kregen alle potten van de aanwezigen stemmen voor de lekkerste honing. De meeste kruisjes kon pot 12 op zijn conto schrijven. Een pot zomerhoning uitgeslingerd in juli en waar een stukje tamme kastanje, acacia, linde, spork en distel zal ingezeten hebben. We weten natuurlijk niet op wat onze bijen vliegen, maar wel op welk moment de planten groeien die ze bestuiven.

Voor de competitie won een honing afkomstig van het koolzaad. De pot kreeg slechts 5 strafpunten.

Onze bestuursleden Guido, Olivier en Geert en leden Rene Van Haute, Ludwig van Eckert en Hugo Maes vielen in de prijzen. Hugo Maes kreeg de refractometer met een van de minste strafpunten. Hugo kan voortaan zijn vochtgehalte in de honing zelf meten : veel succes ermee.

Groetjes, Geert

Nieuwe bedreigingen voor de Europese honingbij

Na de varroa en de bijhorende de virussen zijn er nieuwe bedreigingen op komst vanuit elders in de wereld waarmee onze lokale, Europese honingbij 'voorlopig' geen weerstand tegen kan bieden. Hierdoor moeten we imkers hebben om onze honingbij alsnog tegen dergelijke bedreigingen te beschermen. Waarbij imkers zoals mijn vader jaren geleden amper werk hadden aan hun bijen buiten de honing te slingeren, was te verwerken en in te winteren, moeten de huidige imkers paraat staan. De Afrikaanse bijenkastkever en de Aziatische hoornaar staan aan onze voordeur te kloppen en het zal een kwestie van tijd (hopelijk jaren) zijn vooraleer die beestjes ook in onze contreien hun gezicht laten zien.

De Aziatische hoornaar is in België geland (zie artikel uit GVA). Het beestje verspreid zich tussen de 60 à 80 km ver per seizoen, dus vanuit Poperinge, Brugge of zelfs Zeeland zullen er volgend seizoen wellicht de eerste koninginnen ook in het Waasland landen.

We hebben twee manieren om de hoornaar te lijf te gaan

Nieuwe bedrijgingen voor de Europese honingbij

1) Zorgen voor sterke kasten

De Aziatische hoornaar heeft voelsprietten voor de zwakkere kasten tussen onze bijenvolkeren. Een volk dat niet goed ontwikkeld is een makkelijke prooi voor deze rovers. Waar het uiteindelijk om te doen is, is om een deel van de vette larven binnen de kast op te peuzelen. Om dit doel te bereiken gaan ze eerst de bijen voor en rond de kast verwijderen. Soms wel honderden per dag. Sterke volkeren van een paar tienduizend bijen kunnen deze rovers wel aan (toch genoeg bijen), maar jonge volkjes of volkeren die achterophinken in hun ontwikkeling zijn eraan voor de moeite.

Ook bij de Europese hoornaar had ik afgelopen seizoen last van roverij. Niettemin pikken die maar een paar tientallen bijen per dag, waardoor het schade-effect veel minder groot is. Niettemin cirkelden er telkens een tweetal hoornaars (Europese soort) voor mijn 'jonge' bijenvolkjes in miniplusformaat. Tijdens de winterbehandeling – ik moest deze volkjes openen voor oxaalzuurbedruppeling – zag ik toch een vrij beperkte bezetting (2 à 3 ramen). Dus er is alleszins wel wat impact geweest in vergelijking met andere bijenvolkeren die in Sint-Niklaas stonden opgesteld en met dezelfde hoeveelheid bijen waren gestart.

2) Het vangen van koninginnen of de werksters

Heel gemakkelijk te maken. Spijtig voor de Europese hoornaar die ook wordt gevangen op deze manier, maar hier vindt u de tip om komaf te maken met de koninginnen in het voorjaar. Meng bruin bier en cassissiroop (Delhaize) in de plastic fles en klaar is kees. In onderstaand filmpje kan u een typisch hoornaarval maken. Let goed op : het dak is noodzakelijk want aanvankelijk dacht ik ook dat het met een gewone fles wel zou lukken, maar er moet dus een dakje bovenstaan <https://www.youtube.com/watch?v=CR6MUekAjMo>

Opsporen van nesten vanaf volgend jaar in hoge bomen wordt wel een pak moeilijker tijdens de zomer of lentemaanden. Hiertoe moet de imker in de winter in zijn botten kruipen en natuur in zijn omgeving afspeuren op grote nesten op grote hoogtes. Je kan het vergelijken met een maretak in een boom (van grootte). De nesten moeten worden vernietigd door de brandweer of met speciale geweren die bolletjes gif afvuren in het nest.

Overzicht plantacties

Beste Imkers,

Zonder bloemen geen bijen! Deze uitspraak klinkt de meesten van ons bekend in de oren. Maar in grote stukken van ons Waasland is het aanbod aan bijvriendelijke planten erg mager. Een te beperkte bijenweide is mede de oorzaak van vele problemen met onze bijen. Een uitgebreid aanbod aan stuifmeel gedurende het hele jaar is uiterst belangrijk om onze bijen in goede gezondheid te houden. De WIB heeft daarom dit najaar en deze winter niet stilgezeten en heeft talloze acties opgezet of mede ondersteund.

Ik geef enkele voorbeelden :

- 250 wilgen (12 verschillende soorten !) gingen gratis de deur uit.
- Er werden 40 pakketjes bloembollen met een mooie voorjaarsmengeling aan een erg gunstige prijs verkocht (met steun van de Provincie Oost Vlaanderen).
- Er werden ook 140 sporken en drakenwilgen geplant.
- Bij een vorige actie (bestelling 2016, levering 2017) werden 120 sporken verkocht.
- Een actie die onlangs werd afgesloten werden 15 bijenbomen en 11 wimperlindes verkocht. Deze worden in februari geleverd.
- Een nu nog lopende actie van Provincie Oost-Vlaanderen heeft een heel breed assortiment bijvriendelijke planten in haar aanbod en biedt deze aan echte bodemprijzen aan. Snel zijn is de boodschap.
- De dode planten in het Paradijsbeekparkje te Belsele werden vervangen, ook worden ze binnenkort van mooie naambordjes voorzien. Er werd ook nog een assortiment bloembollen aangeplant.

Veel van het aangeboden plantgoed was gratis te verkrijgen. Andere planten werden dan weer aan gunstige prijzen verkocht, doordat de planten in een groepsaankoop werden aangekocht. En het is nog niet gedaan! Er volgen later deze winter en in het voorjaar nog plantenruildagen. Reken dus niet op anderen om onze bijen te helpen. Ga zelf aan het werk om uw omgeving bijvriendelijker te maken en wacht niet op initiatieven van bijvoorbeeld het stadsbestuur. Er is geen enkele reden om uw eigen tuin en omgeving niet op te fleuren met bloeiende planten, struiken en bomen.

Rest mij nog de vele vrijwilligers te bedanken die al van deze acties mogelijk maakten. Zonder hun inzet zou dit alles niet mogelijk zijn. Bedankt!

Groetjes, Tim

Bijen in de problemen: wij doen er iets aan!

1. Bijen en allerlei chemische bestrijdingsmiddelen tegen onkruiden, plantenziekten en schadelijke insecten.

De contaminatie van pollen en nectar door gebruik van allerlei bestrijdingsmiddelen in de moderne landbouw en in privétuinen hebben een negatieve invloed op de ontwikkeling en de overlevingskansen van bijen. We denken daarbij aan de nieuwste generaties insectenbestrijdingsmiddelen op gewassen met vooral de neonicotinoïden. Daarnaast zijn er een veelvoud aan chemische onkruidbestrijdingsmiddelen in de landbouw en in privétuinen die een aanslag zijn op het voorkomen van wilde bloemen. Nefaster kan het zijn voor bijen als die middelen gebruikt worden op bloeiende planten en onkruiden. Gelukkig is men in het onderhoud van openbaar groen in Sint-Niklaas overgeschakeld op alternatieve middelen om onkruid te bestrijden. Daarnaast neemt de groendienst verschillende initiatieven om bloemenvelden in te zaaien e.a.

2. Bijen en varroa , een kleine venijnige belager.

De varroamijt is een kleine maar sterke belager van de bijen. Door bloed te zuigen op bijen en bijenlarven verzwakken zij de bijen en tevens worden ze daardoor ook met virussen besmet. Chemische bestrijding van die mijt blijkt slechts korte tijd werkzaam door snelle opbouw van resistentie en de biologische middelen zijn onvoldoende efficiënt. Daarom proberen we via de sunhive en zwermboemen met varroatolerante bijen het genetisch materiaal te verspreiden om op langere termijn een oplossing te forceren. Deze varroatolerante bijen vertonen een bijzonder goed kuisgedrag waardoor er meer mijten verwijderd worden en er dus minder mijten kunnen voortplanten in het bijenvolk.

3. Bijen en de evolutie van het klimaat.

Dat er een klimaatsevolutie aan de gang is zal niemand meer ontkennen. Dat daardoor ook de bijen in hun voortbestaan bedreigd worden is misschien minder duidelijk. De bloeikalender heeft de laatste 10 jaar een belangrijke wijziging ondergaan. Zo schuiven de bloeiperiodes van bomen en struiken reeds met een maand naar voor (vroeger op het jaar) waardoor in de lente de bijenvolken vroeger klaar moeten zijn om het nodige voedsel op te halen . De zomerbloei is daardoor ook een maand vroeger afgelopen waardoor er een lange periode met voedselschaarste optreedt, juist in die periode waar de winterbijen gekweekt worden waardoor die een kortere levensduur hebben. Laat het nu precies die winterbijen zijn die voor de overleving van de bijenkolonies moeten instaan door in de vroege lente te zorgen voor de uitbouw van de kolonie. Steeds minder gezonde bijenvolken halen het voorjaar in het Waasland, waardoor de bestuiving van het fruit in het gedrang komt.

Bijen in de problemen: wij doen er iets aan!

Om aan het voedseltekort in de zomer en het najaar te verhelpen zijn er dringend initiatieven nodig, zowel in de landbouw als privé, maar zeker ook in openbaar groen. Via de landbouw kunnen bloeiende akkerranden aangelegd worden of verloren hoeken omgezet worden in bloemrijke hoekjes of weides met gras-klavermengsel. Privé kan men zorgen voor gemengde bloemenweides i.p.v. strakke gazonnetjes en inzaai van bloeiende groenbesters op de geogste percelen in de moestuin. Openbare instanties kunnen de voorgaande initiatieven aanmoedigen door ondersteuning via verspreiding van zadenpakketten.

Daarnaast kan openbaar groen initiatieven nemen op openbaar domein zoals o.a. het project aan de Paradijsbeek. Vanuit de WIB zorgen we voor het onderhoud van de sunhive en de aanplant van een wilgencollectie met een maximaal gespreide bloeiperiode en daarnaast ook een aantal bomen en struiken waarmee we een maximale bloeispreiding beogen. Door de bomen en struiken goed te labelen kan de bezoeker van het park-inwording zichzelf een idee vormen van welke planten een bijzondere steun betekenen in het voedselpakket van de bijen.

Groetjes, Guido

Vogel

Vogel

Vogel daar hoog in de ijle lucht

Wie ben je

Je zweeft van links naar rechts

Altijd hogerop

Jaag je op insecten?

Speel je?

Ik ben blij jouw terug te zien.

Plant-it

Tijdens de voorbije zomerperiode organiseerde Honeybee Valley een plantenfotowedstrijd. De doelstelling was het illustreren van de bijenplantenlijst om deze op de website onder Plant It te plaatsen. Van de 37 deelnemers mochten we maar liefst 3.733 foto's ontvangen, waardoor deze wedstrijd een succes mag genoemd worden. De prijzen werden onlangs uitgereikt aan de 3 winnaars, waarbij Henk Wallays met de hoofdvogel ging lopen. Met het insturen van niet minder dan 2.113 foto's heeft hij zijn waardebon van 500 euro meer dan verdiend. Als 2de winnaar mochten we Jos Thorrez een waardebon overhandigen van 300 euro, terwijl Ludo Dumon als derde winnaar uit de bus kwam. De andere deelnemers willen we bij deze eveneens heel hartelijk bedanken. Ook hun foto's zullen gebruikt worden onder Plant It. Een nieuwe reeks planten met foto's staat momenteel online, dus ga gerust eens snuisteren naar welke bijenplanten perfect in jouw tuin zouden passen.

Van de meer dan duizend bijenplanten in onze lijst is nu ongeveer de helft geïllustreerd. Dit betekent dat wij nog foto's ontbreken van meer dan 600 bijenplanten. We dagen jullie uit om op jacht te gaan naar de overige ontbrekende planten en deze op de gevoelige plaat vast te leggen. Een lijst van de ontbrekende plantenfoto's vinden jullie hier terug: <http://www.honeybeevalley.eu/newsflash/fotowedstrijd-leverde-3-733-fotos-op>. Foto's mogen altijd ingezonden worden bij ellen.danneels@ugent.be waarvoor reeds nu al onze

Groetjes, het bestuur.

Voorstelling Paul Beullens

Bij het horen van de naam Paul Beullens horen imkers telkens een belletje rinkelen. Als hoofdredacteur van het imkersmaandblad 'De Vlaamse Imker' staat hij iedere maand met een column in het blad met gevatte opmerkingen over de imkerij en de leefwereld eromheen.

Paul is ingegaan op onze uitnodiging om naar Hof Ter Saksen te komen op 4 maart 2018 om zijn jarenlange ervaring als imker te delen met onze leden. We zullen meer vernemen over zijn bedrijfsmethode aangevuld met een aantal concrete tip hoe de imker vandaag zijn bijen moet beheren. Iedere geïnteresseerde is welkom vanaf 9u30 op zondag 4 maart 2018. Een organisatie van de imkerbonden Het Scheldebieke Beveren en Omstreken en de Wase Imkersbond.

Groetjes, Geert

Invasieve planten als potentiële voedselbron

De reuzenbalsemien is een van de meest geliefde invasieve exoten bij imkers. Invasief is ze zeker. Met gegronde reden staat ze dan ook op de consensuslijst van te bestrijden soorten. Voornamelijk de late bloeitijd wordt aangehaald als een positief argument. Jammer genoeg blijft het daar bij. Wanneer je de impact op de compositie en structuur van lokale plantengemeenschappen en de fauna die er mee samenhangt bekijkt, helt de balans eerder naar de negatieve kant. Het enige voordeel weegt niet op tegen de vele nadelen. Of toch? In een recente Belgische studie aan de universiteit van Mons werd onderzocht welke impact enkele invasieve exoten uitoefenen op de gezondheid en fitheid van aardhommels. De kwaliteit van het stuifmeel, de stuifmeelklompjes, het tijdsbestek om het stuifmeel te verzamelen, het aantal bezoeken en de inname van voedingsstoffen werden geëvalueerd.

De impact van invasieve exoten op bijen valt moeilijk te voorspellen omdat enerzijds invasieve planten de potentie hebben de diversiteit en densiteit van inheemse plantenpopulaties te veranderen waardoor sommige bijensoorten mogelijks schade kunnen ondervinden omdat ze geen alternatieve voedselbronnen ter beschikking hebben. Zo is het best mogelijk dat nectar en stuifmeel niet bereikbaar zijn. Anderzijds kunnen invasieve exoten deel uitmaken van het bijendieet. Hun sterk uitbreidingsvermogen kan er dan weer voor zorgen dat er grote hoeveelheden voedsel ter beschikking komt. Voor sommige generalistische bijensoorten werd dit reeds door verschillende onderzoeken bevestigd.

Tot zover alles klaar en duidelijk. Als de bijen in augustus komen aangevlogen met een wit bepoederd borststuk is het teken dat de reuzenbalsemien in bloei staat. Blijkbaar vinden ze het niet de moeite het stuifmeel naar hun korfjes te poetsen, althans de nectarhaalsters toch. Een ongelukkig gevolg van de bloemstructuur zou je het kunnen noemen. In essentie komt het er op neer dat invasieve exoten die effectief bevlagen worden dezelfde nutriënten moet bieden als de inheemse planten die ze verdringen. Die nutriënten vinden we in dat witte poeder, meer bepaald het stuifmeel. Doen ze dat niet dan is het stuifmeel dat ze produceren niet meer als een lege doos.

Het onderzoek vergeleek drie inheemse planten met twee exoten. Kattenstaart, struikheide en rode klaver ten opzichte van reuzenbalsemien en vlinderstruik. Men kon aantonen dat het totaalgehalte aan aminozuren in het stuifmeel opmerkelijk lager lag bij de exoten terwijl het gehalte aan essentiële aminozuren, op rode klaver na, in alle soorten nagenoeg hetzelfde niveau bereikte.

Invasieve planten als potentiële voedselbron

Wanneer de stuifmeelklompjes werden geanalyseerd werd er enkel opgemerkt dat de klompjes van de invasieve exoten beduidend minder van het aminozuur proline bevatte. Bijzonder erg hoeft dat niet te zijn aangezien proline geen essentieel aminozuur is. De bijen kunnen het met andere woorden zelf aanmaken. Alle vijf de planten bieden bovendien het volledige aanbod van essentiële aminozuren.

Vlinderstruik werd het drukst bezocht en reuzenbalsemien het minst. Bij honingbijen zou je net het omgekeerde verwachten. Goed nieuws dus wat betreft de concurrentiestrijd om de exoten. Voor alle planten werden grote gewichtsverschillen van de stuifmeelklompjes genoteerd maar op de struikheide werd absoluut het minst stuifmeel verzameld. Conform vele andere studies werd in dit onderzoek bevestigd dat rode klaver bovenaan de lijst van stuifmeelleveranciers staat.

Dit alles suggereert dat aardhommels en andere generalistische hommelseorten reuzenbalsemien en vlinderstruik als alternatieve voedselbron zouden kunnen gebruiken. Sterker zelf. Wanneer in landbouwrijke, lees bloemarme, gebieden deze ongewenste planten verwijderd zouden worden zou dat wel eens nefaste gevolgen kunnen hebben voor de weinig over gebleven soorten. De vraag die je net zoals bij het blinde kappen van kastanjes en valse acacia's moet stellen is: door wat wordt het vervangen?

Zelf voeg ik er graag nog aan toe dat ik de plantenkeuze ietwat ongelukkig vindt. Struikheide kan immers nooit vergeleken worden met reuzenbalsemien daar beiden in geheel andere biotopen voorkomen. De ene zal de andere dus nooit kunnen verdringen. Hetzelfde geldt voor de vlinderstruik. De vergelijking reuzenbalsemien en kattenstaart is wel zinnig.

Persoonlijke observaties bevestigen de uitkomst van deze studie: reuzenbalsemien wordt minder bevolgen door hommels. Ik voeg er ook wilde bijen aan toe. Wat mij betreft zou ieders voorkeur uit moeten gaan naar een oever vol kattenstaart in plaats van een vol met reuzenbalsemien. Zo hebben andere insecten zoals de kattenstaartdijkpoot, een soort wilde bij, er ook wat aan. Zoals de naam al aangeeft hebben zij bovendien ook weinig alternatieve voedselbronnen.

Bron: Invasive plants as potential food resource for native pollinators: A case study with two invasive species and a generalist bumble bee. Maxime Drossart, Denis Michez & Maryse Vanderplanck

Bijenvriendelijkste gemeente 2017

Week van de Bij, een initiatief van het Departement Omgeving, ging voor de derde maal op zoek naar de 'Bijenvriendelijkste gemeente'. Nadat de eer in 2015 en 2016 te beurt viel aan Beveren en Knokke-Heist gaat de titel dit jaar naar Beernem. De West-Vlaamse gemeente charmeerde de jury met bijenvriendelijk groenbeheer en een leuk bedachte burgerparticipatie. Inwoners konden een 'bijenvriendelijk' bordje aanvragen als ze voor een bloemenrijke en insecticidevrije tuin gaan. In 2018 komt er een nieuwe editie van de wedstrijd.

De 35 gemeenten die meedongen naar de titel 'Bijenvriendelijkste gemeente' kregen afgelopen zomer allemaal het bezoek van een jury. Bij de beoordeling werd er rekening gehouden met de bewuste keuze voor bijenvriendelijk groenbeheer (later snoeien, maaien), het aanplanten van extra bomen, struiken en kruiden voor bijen en de communicatie om dit positief en zichtbaar in de kijker te zetten. De jury bekeek ook het ondertekenen van het bijencharter, de opmaak van een bijenplan en speciale extra inspanningen.

De laureaten kregen een label met één, twee of drie bijtjes en uit die laatste groep werd de winnaar gekozen. Er zijn negen gemeenten die zich nu 3-sterren/bijengemeente mogen noemen: Aalst, Beveren, Beersel, Bonheiden, Knokke-Heist, Roeselare, Torhout, Beernem en Genk. Vijf gemeenten verdienden dit jaar het twee-bijen-label: Beringen, Brugge, Diksmuide, Izegem en Leuven. De labels werden uitgereikt in Hamont-Achel, waar winnaar Beernem en laureaat Beersel hun aanpak mochten voorstellen. Naast de eer kregen de gemeentebesturen ook een waardebon voor de aankoop van bijenvriendelijke planten.

Al 40 gemeenten ondertekenden ondertussen het bijencharter, een initiatief van verschillende imkerfederaties die openbare besturen aanmoedigen om het decorgroen om te vormen tot bijenoases. De voorbije drie jaar namen ook meer dan 40 gemeenten deel aan de wedstrijd 'Bijenvriendelijkste gemeente'. Gemeenten die speciale aandacht hebben voor bijen, kunnen zich vanaf eind april 2018 opnieuw inschrijven voor de wedstrijd.

Bestuursorganisatie Wase Imkersbond

Fischer Theo, Heistraat 9100 Sint-Niklaas - **Voorzitter**
Mail: theofischer39@gmail.com - Tel: 0479 82 11 07

Van Steirteghem Paul, Bookmolenstraat 19 9111 Belsele - **Penningmeester**
Mail : admin@waseimkersbond.be - Tel: 03/ 772 37 16

Nicque Marc, Iepenstraat 92 9100 Sint Niklaas - **Secretaris WIB**
Mail: marc.nicque@telenet.be - Tel: 03/ 771 58 96

Devriese Willy, Drie Lindekens 48 9120 Beveren Waas - **Bestuurslid**
Mail: Willy.devriese1@gmail.com - Tel: 03/755 15 65

De Jongh Chris, Transvaalstraat 56 2600 Berchem - **Bestuurslid**
Mail: christinadejongh@gmail.com - Tel : 03/ 230 26 38

Coolen Gilles, Lindenstraat 30 2070 Zwijndrecht - **Bestuurslid**
Mail: gilcoo@outlook.com - Tel: 03/ 252 58 54

Van De Putte Guido, Sint Jansdam 18 9160 Eksaarde - **Bestuurslid**
Mail: guido.vandeputte@telenet.be - Tel : 09/ 346 75 95

Smet Geert, Droogveldstraat 201 2880 Mariekerke (Bornem) - **Bestuurslid**
Mail: smetgeert@gmail.com - Tel: 0496 59 14 38

Foubert Olivier, Kuildamstraat 47 9100 Sint-Niklaas - **Bestuurslid**
Mail: olivierfoubert@hotmail.com - Tel: 0474 54 88 11

Tim Van Erck, Hoge Bokstraat 232, 9111 Belsele - **Afgevaardigde Stramin**
Mail: timve@hotmail.com - Tel: 0495 49 01 40

Medewerkers

Pilaet Leon, Eeckbergstraat 45 9170 Sint Gillis
Bijzietkediens, microscopisch onderzoek bijen, Ass. bijenteelt tel: 0477 76 87 58

Informatiecentrum Bijenteelt Kon.V.I.B.

Informatiecentrum voor de bijenteelt van de K.V.I., Krijgslaan 281-S35 9000 Gent. Voor alle informatie bijenteelt en aanverwante onderwerpen 09 264 49 25.

Indienen artikels

Artikels en mededelingen moeten 30 dagen voor de verschijningsdatum van het Waasse Bieke op het redactieadres *admin@waseimkersbond.be* toekomen.

Betalingen WIB op rekeningnummer: BE41 0680 3531 6010 BIC: GKCCBEBB

Betalingen aan de WIB of aan HWB via een buitenlandse rekening of financiële instelling kan extra onkosten meebrengen. Deze onkosten worden geweigerd door de WIB en HWB en zijn ten laste van diegene die de betaling doet. Betaling lidgeld gebeurt door middel van storting op het rekeningnummer met mededeling: Lidgeld jaar / naam / geboortjaar / e-mailadres.

Overname publicaties Het Waasse Bieke:

Alle in deze imkerinfo gepubliceerde artikelen, meningen en inzichten van de WIB en artikels van derden blijven onder de verantwoordelijkheid van de respectievelijke auteur. Overname van artikelen en afbeeldingen zijn toegelaten mits mededeling van de redactie van HWB en bij publicatie is bronvermelding noodzakelijk. Uitgezonderd de tekeningen met tekst " 't Korfje ".Hiervoor is de toelating van de tekenaar vereist.

www.waseimkersbond.be